

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS OADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

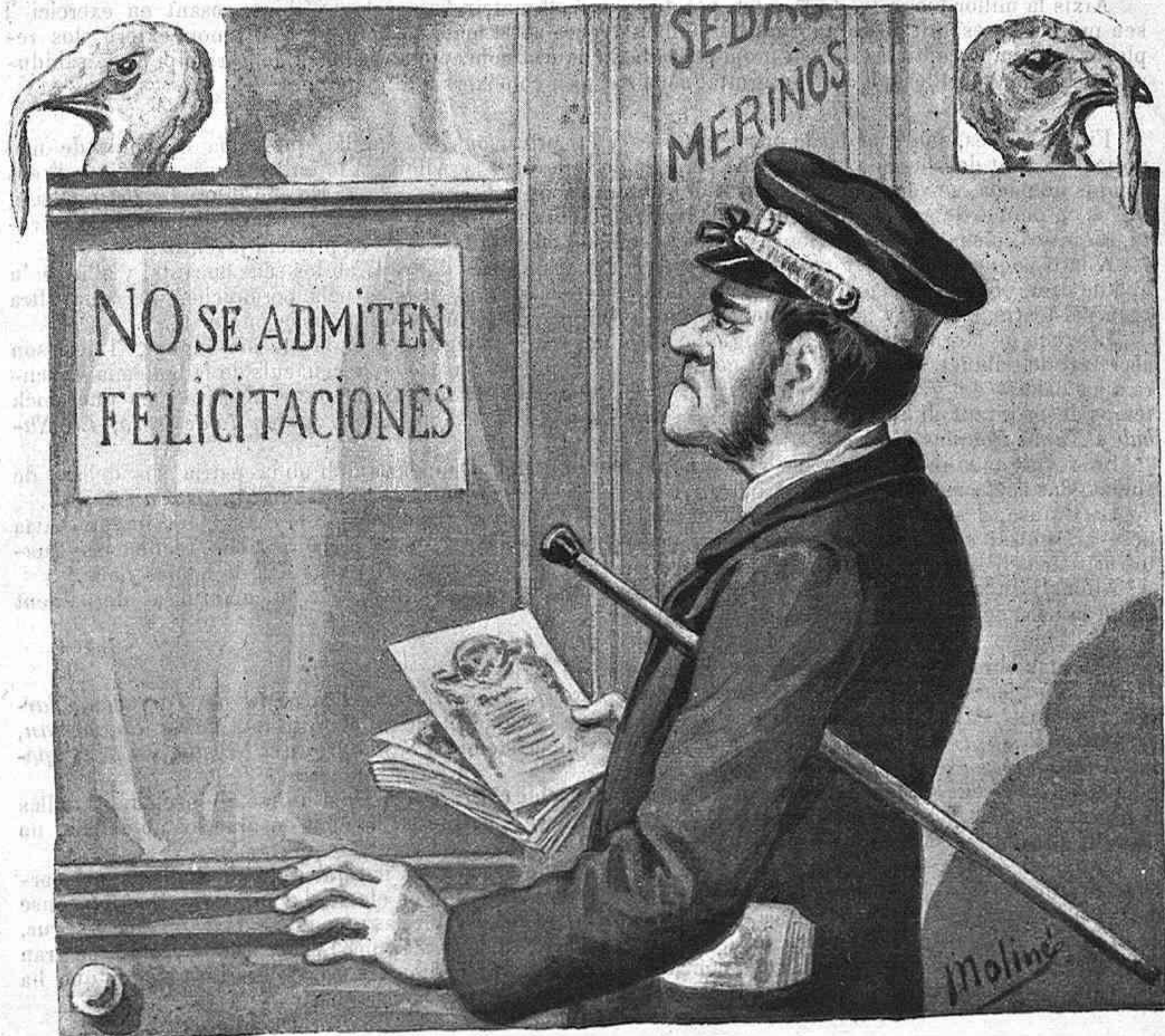
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

SORPRESAS D' ACTUALITAT

—¡Malviatje 'l no se admiten!.... Per més sereno que un sigui... n hi ha per perdre la serenitat.

ELS QUE SE 'N VAN

ALFONS DAUDET

L'insigne autor de *Le Nabab* y *Sapho* no pertanyia sols á la Fransa, sino al mon enter sobre 'l qual té vista aqueix escenari de París il·luminat per un foc poderós de civilització perenne.

Pera brillar com á primera figura en aquest escenari durant tota una vida de producció intel·lectual alcançant la gloria dilatada que rebassa las fronteras, se necessita possehir las sólidas qualitats que may se desmentiren en lo novelista insigne, 'l qual deixa al morir un gran número de obras admirables, primorosas, genials, destinadas á sobreviure'l eternament.

En aquests llibres s'anirà á buscar sempre 'ls lluminosas quadros que reproduheixen al viu lo modo de ser especial de la societat contemporánea pintada y sentida fonament al mateix temps que ab encantadora delicadesa, puig l'ànima del autor sabia deixatarse en los seus llibres.

Aixís la millor biografia de Daudet, pot dirse, qu'ell mateix va anarla escrivint, posant en exercici 'l seu privilegiat esperit observador que li permetia veure ab la mateixa limpidés que 'l mon extern, los replechs mes imperceptibles de son propi esperit. En aquest concepte possehia aquell principi de la sabiduría que segons un filòsof de l'antiguitat consisteix en conèixer a sí mateix.

**

Fill de Nimes, conegué desde noy l'escassés y las privacions. Sa familia, que havia disfrutat de una posició bastant desahogada, sufri grans pérduas de interessos, y Alfons, á lo millor de sos estudis y de sos somnis de poeta, se veje obligat á entrar de passant en un col·legi de Allais. En son llibre *Le Petit Chose*, qu'és en moltes de sas pàgines una verdadera autobiografia, descriu las amarguras de aquella vida estreta, raquítica, plena de humiliacions, vida de aucell engabiada en la flor de sa primera joventut.

A la fi pogué escapar-se y volar. La lluminosa ciutat de París l'atreya ab los seus encants, y allí se'n aná de dret, pobre y desconegut. Treballá molt, escrigué versos, articles pels periódichs, una que altra obra pel teatro... Mes ay ¡quánt difícil se li feya rompre 'l glás de la indiferencia pública!...

Lo duch de Morny, un dels alts dignataris del imperi, 'l conegué y prenat de son ingeni, 'l féu son secretari de gabinet. Gracias á aquest nombrament, pogué passar desde 'ls cenáculos de la bohemia obscura á las esteras del gran mon. Allí lográ fer acopi abundant de coneixements y observacions que poch temps després tant li havian de servir per escriure sos famosos llibres *Los reys en lo destierro*, *Lo Nabab* y *Numa Roumestán*.

Sobrevingué la invasió alemana y la cayguda del imperi, y Daudet cumplí ab la patria sos debers de soldat. Sas tristesas y angoixas patrióticas han quedat estereotipadas en son llibre *Cartas á un ausent*.

La Fransa, després de la pau, se refeya al amparo de las institucions republicanas. Ab l'imperi havia desaparegut no sols un règimen polítich, sino tota una civilització ab sas preocupacions, tendencias, gustos artístichs y literaris. Comensava una nova vida que feya necessaria l'existencia de homes nous.

Alfons Daudet escalá tot seguit la plassa de novelista de primer ordre, que ha mantingut dignament fins á la hora de la seva mort.

**

¡Quantas obras admirables en aquest últim quart de sigle!

Fromont jenne et Risler aine, *Lo Nabab*, *Jack*, *Los reys en lo destierro*, *Tartarin de Tarascón*, *Tartarin en los Alpes*, *Port-Tarascón* (graciosa trilogia de la vida bulidora del mitj-dia) *Numa Roumestán*, *La Evangelista*, *L'Inmortal* (pintura satírica de la vida académica) *Sapho*, *Rose et Nivette*, *La petita parroquia*, *Lo tesor de Arlatán*, etc.

Per tots los seus llibres, Daudet, qu'és un incomparable *charmeur*, ha vist unir-se ab inseparable enllás la gloria del mérit y la fortuna del éxit. Lo públich francés y extranger ha anat devorantlos ab delicia, no deixant de admirar sempre las poderosas facultats del mestre perfectament equilibradas.

Lo genial Zola, amic y émulo de Daudet, ha dit de aquest, que «la naturalesa benhaurada va col·locarlo en lo punt precís ahont acaba la poesia y comensa la realitat.» Y en efecte, las obras de Daudet sense deixar de ser poéticas son sempre reals. No en va aplicava per escriurelas procediments de un efecte segur, quan van ajudats, com en ell succehia, de la perspicacia y 'l talent. Segons Ernest Daudet, lo germá gran del novelista y notable escriptor també, consisteixen aquests procediments «en no escriure sino lo que ha succehit, en péndreho tot del natural, la fábula, las descripcions y 'ls personatjes.»

El lector se troba desseguida dintre de las obras aixís concebudas y realizadas, reconeix los fets y 'ls homes y disfruta 'ls goigs de una perfecta identitat ab los sentiments del rovelista, que per aquest sol fet se li fa simpátich, fins á convertirse en lo millor de sos amichs.

Per aixó, la mort de Daudet ha causat un dolor tan viu en lo mon de la inteligencia. Tothom creu haver perdut ab ell un amich íntim. Y ho era, verament de tots quants el llegian ¿cóm no havia de serho encare mes de tots quants el tractavan?

Sos llibres transparentan la seva ánima entera. Era bondadós, tendre, benévol, inclinat á afavorir als desgraciats ab sas almoynas, y amich aixís mateix de alentar á la joventut ab los seus consells y ab la seva ajuda. Molts dels homes que figuran en la nova generació literaria lo tingueren per padrí. Alguns d'ells trobaren son primer editor, gracias á la intervenció personal de Alfons Daudet, que no 's mostrava pesós sempre que de fer un favor se tractés.

En sa fesomia de faccions correctas enquadradas per una cabellera y una barba de Cristo, resplandía 'l calor reconfortant del sol de son país natal, de sa benhaurada Provensa. Bastava acostárseli pera disfrutar de sos beneficis.

Y aquest home tan expansiu, tan obert, tan franch, tan amich de la vida de relació en la qual trobava sas inspiracions, hagué de veure's condemnat, per espay de vuit ó deu anys, á sufrir las molestias de una terrible malaltia nerviosa, qu' en sos últims temps lo tingué clavat, casi paralítich, en son despaig, davant de la taula sobre la qual havia elaborat las ricas brescas de sas obras admirables.

Ell que tant necessitava córrer y observar, se veyá pres, estacat, inválit avans d' hora, quan encare no havia complert sos 57 anys: lo cervell clar, los membres de la locomoció poch menos que paralisats. ¡Quinas crueltats té devegadas la madrastra Naturalesa!...

¡EN TOT HI HA CLASSES!—(FANTASÍA DE NADAL).

Richs y pobres.

Jo prou voldria colocar sobre 'l seu sepulcre la flor de l' admiració que li professo; pero ¿qué valdria, per ser meva?

Prefereixo donar á conéixer al lector la que li ha ofert Zola en un eloqüent article publicat en *Le Journal*:

«Parlar avuy de l' obra de Daudet—diu—me 'n sento incapás. Quan manejava encare la ploma de periodista y de crítich, ni un sol llibre seu va apareixer sense expressar altament la meva admiració. Deu, vint estudis poden rellegirse en las coleccions de mos articles, y en ells se trobará 'l crit de un company d' armas, ditxós de las continuas victorias alcansadas per aqueix germá de la mateixa edat y de la mateixa bravura. ¡Y quín consol per mí, en aquest instant, pensar que ni un sol defalliment va enterbolir may la puresa de aquest bon companyerisme!...

»Ell ha sigut el mes personal, el mes original de tots nosaltres. Son accent es ben seu: es ben seu aquest perfum de la terra que res pot reemplaçar, ab tals dons de penetració y de vida, que s' ha trobat com en domini propi, al acometre la pintura de todas las esferas socials. No en va, brillava en la seva ánima la flama del geni llatí, aqueix raig de sol qu' escalfa y fa resplandir las sevas obras. ¡Quína fácil conquesta de París! ¡Ab quína seguretat va saber penetrar en tots los mons, pera veureho tot y descriureho tot!... Es molt hermós pertányer un á sa provincia; pero es mes hermós encare aixamplarla y ferhi entrar l' humanitat.

»Hi ha ademés una veritat que m' importa consignar. S' ha dit de Daudet qu' era 'l mes realista de tots nosaltres, y es veritat. Nosaltres, mes ó menos sentím las influencias del romanticisme de ahir, del qual som sortits. Ell se 'n trobá lliure naturalment, ell restá respectuós del petit succés, y 's mostrá mes honrat que nosaltres davant del terme-mitj de la veritat. Ab la seva gracia, ab la reserva algun tant irónica del seu equilibri ha realisat la mes sólida y segura tasca de la veritat. Tenen sas páginas encantadoras un vigor y una tal eficacia definitiva de realitat, que ningú de nosaltres ha pogut sobrepassarla ni en las sevas obras mes fortas. Prenguis aquesta declaració com l' homenatge de un rival, l' últim que viu encare.»

P. DEL O.

POLÍTICA

Ab més d' un any de bregar
no he pogut lograr encare

¡VIUDA!

—¡Qué n' hi ha de diferencia del gall del matrimoni á las neulas de la viudés!...

consentiment de ton pare
perque 'ns deixi festejar.

Pro ja tinch meditat com
ho hem de fer pera que visca
nostre amor. Si tú, Francisca,
contestas per mí, ja hi som.

Jo tinch la seguretat
complerta, y me don la gana
de dir que ab una senmana
logrém la felicitat.

Pujém al tren de la nit
y guillém cap á Valencia,
proclamant la independencia
de nostre amor oprimit.

Buscarán per tot arreu
y 'l día que 'ns trobarán
presos als dos ens durán
á casa del pare téu.

Y al demanarli aquell día
que tinga un xich de clemencia,
si no 'ns don la independencia
ia tindré la autonomia.

JAUME VILAR.

LA FELICITACIÓ

No s' alarmin: no vinch á portarlos la *décima*. Si bé es cert que 'ls desitjo un felís Nadal, soch incapás de portar la cosa fins al extrém de plantarlos per la cara un cromo *tirat á varias tintas*, cada una de las quals tapa, encare que imperfectament, una mala intenció.

Al contrari, vinch á queixarme; á *cantar*—com diria un poeta—contra aquesta plaga que acostuma á presentarse cada any, ab una regularitat atterradora, tres ó quatre días avants de Nadal.

¿Quí degué ser l' inventor de la *felicitació*? ¿Quí fou lo qui va concebir la esquilmadora idea de donar *las bonas festas* als mortals,

«en el venturoso día
que nos recuerda á Jesús,
felizmente dado á luz
quedando vírgen María?...»

¿Quí fou? Convindria sapiguerho.
Aquests sabis que ab tant entusiasme 's consa-
gran á averiguar las estrellas que hi ha mes enllá de

LA DIGESTIÓ DEL GALL

Després que un se 'n ha atipat
 i vritat que vol molt humor
 aná á recullí 'ls que llensan
 la tiple, 'l baix y 'l tenor?

Saturno y 'ls elements de que 's compón l' atmósfera de Júpiter, mes valdría qu' empleessin las horas en descubrir qui va ser lo poca pena que va tenir la funesta ocurrencia de felicitar á la gent honrada, agafant per pretext lo naixement del Senyor!

¡Quina alegríá 'l día que arribessim á sapiguerho!
 Aixís com la humanitat exalta y glorifica als seus héroes y eleva monuments y estàtuas als homes eminentes que en una forma ó altra s' han sacrificat y treballat per ella, al inventor de la *décima*, al perniciós introductor de la felicitació lo cremaríam en efígie y esculpiríam lo seu nom en una lápida negra pera etern escarni de la seva odiosa memoria.

La equitat y la justicia avants que tot. ¡Gloria al inventor de la imprenta! ¡Gloria al inventor de la locomotora! ¡Gloria al inventor del telégrafo!...

¡Oprobi y execració al inventor de las *bonas festas*!

**

¡Las *bonas festas*!...

Es precis apelar al convencionalisme que avuy impera en totas las manifestacions del pensament humá pera atrevir-se á batejar ab el títul de *donar las bonas festas* l' acte d' apuntarnos una *décima* al portamonedas, acompanyant l' amenassa ab una rialleta, que traduhida fidelment al catalá vol venir á dir:

—¡Diners ó la vida!

¡Delicada manera de donar las *bonas festas*!

Aixís las dona 'l gat á la rata; aixís deu donarlas l' aranya á la mosca.

¡Calculin las *bonas festas* que ha de passar l' infelís mortal que en tres ó quatre días s' ha vist saquejat pel sereno, 'l vigilant, el carter, lo llimpiabotas, 'l mosso de café, 'l repartidor del diari, 'l cobrador del gas, lo carboner, lo forner, l' escombriayre, 'l barber, lo porter, 'l mosso de la taberna, l' aprenent del sabater, lo del sombrerer, lo del sastre, lo del camiser, 'l que porta las entregas, l' andador del *monte*, 'l conserje del cassino!...

¡Vejin si després d' aquesta espantosa serie de sangrías li ha de quedar per passar las *festas* humor... ni quartos!...

**

La felicitació franca, real y agradable no la concebeixo sino de una manera.

—¡Felissas *festas*! y pássiho bé.

Aixís, depressa, rápidamente, sense pausas mortificants ni compassos amenassadors.

Tot lo que sigui donar las bonas festas y esperar-se, es de mal género... y atentatori á la nostra butxaca.

L' home que vé á portarme la felicitació ¿per qué no se 'n ha d' anar desseguida? ¿Per qué ganseja un rato, com lo pescador que ha tirat l' am y espera á veure si pican?

Que 'm felicití, está bé; pero... que giri qua immediatament, que desaparegui al instant, que no se 'm quedi allí perforantme l' hermillá ab sa mirada escrutadora.

Si, enternit per la seva finesa, vull obsequiarlo, prou que 'l cridaré, avants que arribi á baix de la escala!...

Quan un ens dona la bona nit, ó 'l bon día, ó las bonas tardes ¿qué s' espera per ventura? ¿No continúa 'l seu camí, sense permetre que la salutació 's compliqui y porti malas conseqüencias?

¿Per qué, donchs, després del *felissas festas* ha de venir indefectiblement l' agressiva acció de parar la ma?

*

Y encare, si l' atach se realisés ab armas nobles y sense las agravants de la retórica y la litografía!

No hi ha *felicitació* en que no 's parli de l' abnegació del que la entrega, del seu zel, del desinterés ab que vé á véurens.... Y... vejin de passar totas aquestas frasses per la pedra de la sinceritat; probin de contestar al portador ab un senzill ¡*Gracias*! ben carinyós y ben finet...

—Escolti... (Será lo menos que 'l felicitador els dirá:) ¿Vol fer lo favor de tornarme la *décima*?

Després, la part artística!... Comensant per aque!ls gargots, que volen ser galls d' indi, y apenas si arriban á semblar pebrots escalibats; seguint per aquellas paperinas de neulas, que mes aviat semblan manats de teyas, y acabant per aquellas piletas de caixas de turróns, que qualsevol las pendría per

un mostruari de tarugos, rara es la felicitació en que la perversitat del cromo no pot posarse al costat de las infuças frasses del vers.

¡Y d'omplirnos la casa d'aquestas cartulinas ne diuhen donarnos las bonas festas!....

LA COMEDIA DE NADAL

Sort, per xó, que aquesta insoportable calamitat no dura mes que tres ó quatre días; que si no, sería qüestió de safarse de qualsevol manera de tan cruel torment, encare que fos acudint al revólver.

—¿Vol dir clavantse un tiro?

—Al contrari: perseguint á tiros á tots els que vinguessin á portarnos la décima.

A. MARCH.

EL GALL Y LO HOME

— ¡Qui-qui-ri-qui!

— Si! Pots ben cantar... ¡Com las cosas van tan bé!....

— ¡Qui-qui-ri-qui!

— Vaja, ximple, déixat de be-

mols y sostenidos, que 'ls temps no están per músicas.

(L' home agafa un ganivet y l' esmola per la pedra de l' ayguera.)

—¿Qué vas á fer?

—Una cosa molt senzilla: ara ho vas á veure.

—¿Pero, qué vas á fer? ¡Explicamho!.... La teva actitud me sembla molt poch tranquilisadora....

—¿Que t' ho expliqui? Aquí va: primer te tallaré 'l cap, després te plomaré, després te ficaré al forn, y quan siguis cuyt, ¡nyám nyám!

—¿Es dir que vas á matarme?....

— ¡Oh.... quánta penetració!.... En efecte, preciós gall, vaig á matarte y á rostirte ab todas las reglas del art.

—Pero ¿per qué?

—¿No t' ho he dit? Per tenir lo gust de recrearme ab la teva carn.

—Aixó deu ser una broma....

—¿Sí?... Ja t' ho dirán de cacerolas.... Ara ho veurás.

(L' home empunya 'l ganivet y dona un pas en direcció al gall.)

— ¡Enrera! ... ¡Assessí!....

— ¡Aném, no siguis beneyt!.... Todas aquestas salamerías no serveixen de res.

—Pero ¿per qué m' has de matar?

— ¡Tórnahi!.... Deus ser gall de rassa aragonesa.... "T vull matar porque sí, y no tinch necessitat de darte tantas satisfaccions.

—¿Qué hi guanyarás ab la meva mort?

—¿Qué?... ¡Tira peixet!.... ¡Pues no es res el gustarro d' omplirse la boca ab els teus palpissos!....

— ¡Sigas humá!....

—Pero tonto, si 'n soch! Cabalment los únichs que menjan galls son els homes.

—¿No 'n menjas, pas tú 'ls demés días del any?....

—Per xó mateix, que per una sola vegada.... Apa, posa bé 'l coll y deixat d' arengas....

— ¡Infame!.... ¡Carnicer!....

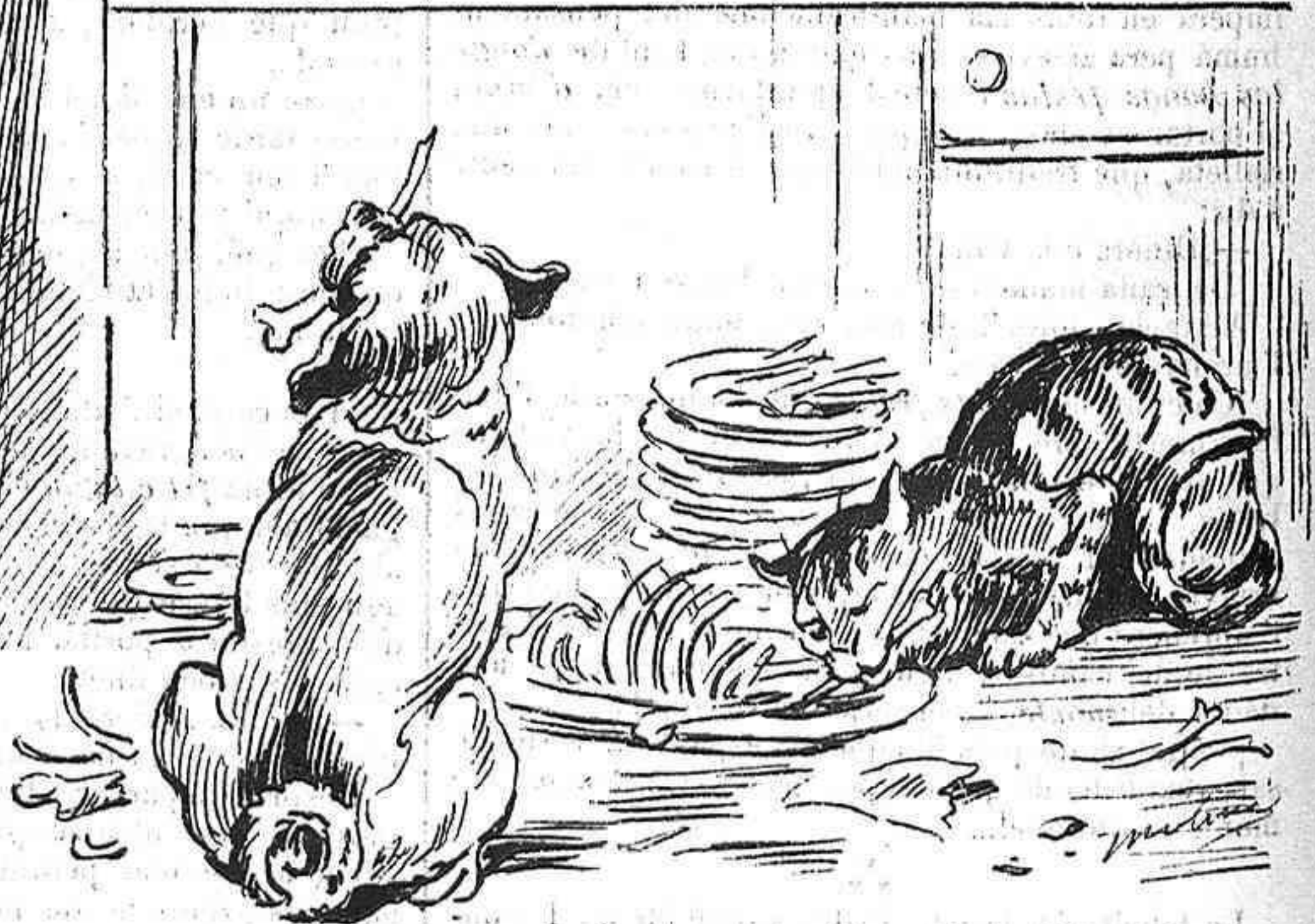
— ¡Diguessis gallinayrel!....

— ¡Perdónam!....

— ¡Ara hi corro!....

—¿No?... ¡Donchs.... em venjaré!

(L' home 's posa á riure, y rihent rihent, talla 'l coll del gall.)

Com comensa... y com acaba.

Han passat tres días.
L'home s'ha menjat el gall, s'ha hagut de ficar al llit y ha cridat al metje.

Lo metje polsa al home.

—¡Malorum!... Me sembla que anirà llarch.

—¿Qué parla de serio?

—Y tant de serio!... No us podéu moure del llit, no podéu menjar res, no podéu beure res...

(Lo metje escriu una recepta llarga, llarga com la llista de la bugadera. 'S veu que la malaltia es grave.)

—Digui, senyor metje ¿de qué 'm pot venir aixó?

—Del gall. No hi estéu acostumat, aquests días heu fet abusos y... veus'ho aquí.

—¿Pero vol dir que aixó m'ho ha fet el gall?

—Ja hi podeu pujar de peus.

(L'home tanca 'ls ulls... y comensa á veurehi clar.)

—¡S'ha venjat! (murmura:) ¡Ha complert la paraula!...

MATÍAS BONAFÉ.

LA COSTELLA D' UN ALTRE

A mon amich Miquel Cabré y Gelabert

Mentres buscava nius dalt d'una alzina vaig veure que venia acompanyada d'un jove molt tanoca, la Paulina; mossa qu'un grapat d'anys fou ma estimada, hasta que 's va cansar de ser fadrina.

Al arribar baix l'arbre que jo estava y un cop ja preparadas las grayellas, en tant qu'ell satisfet la contemplava, la Paulina salava las costellas y el porró en fresch á dins d'un rech posava.

Després plé d'emoció, ell á ella abraça y li diu:—Vina aquí, videta meva ¿t'agrada estar casada?—¡Ja ho crech, massa! Pensa que fa tres días que soch téva y no 't puch explicar tot lo que 'm passa.

—¡Oh quant dols es l'amor de bella esposa si estima tant com tú! vina als méus brassos que 't trobo avuy tan maca y carinyosa, que per moments s'estrenyen més los llassos que 'ns lligan á una vida tan ditxosa.

Alló anava engrescantse. Ella suspira veig caure de petons pluja menuda, sobre l'herba lo nuvi ja s'estira, no sé que fa la nuvia conmoguda iquant confiats están que ningú 'ls mira!...

Jo ab desitj d'observar bé aquella escena, de branca en branca poch á poch saltava: mes al aná á sentarme ab molta pena, rellisco, caich y tan furient baixaba que al nuvi ab un xich més rompo la esquena.

Sento un crit horrorós, ell s'esparvera s'alsa y fuig com un llamp; ella s'espanta y 'm diu que no la deixi. Miro enrrera y al séu home no veig; ella m'agvanta sens deixarme apartar de cap manera.

¡Com podía deixar dona tan bella ni l'esmorsar que preparat tenia!

Vaig cumpli 'l méu deber quedantme ab ella... Son cosas del destino; jo aquell día tenia de menjarme una costella.

AMADEO DORIA.

PASSANT PER LA FIRA

—¡Senyoret! ¿vol comprá un parell de pollas?
—¿que li falta senyó?... miri quin gall!
ja 'l pot sospesar ja; jo li asseguro
que aixó es tot un bon tall.
—Miri, quins pollastrets que tinch més macos!

EN CAPELLA

—Aprenéu ¡oh galls! de mi lo que va d'ahir á avuy:
ahir, rey del galliner;
avuy.... llestos: girém full.

acábimels, senyor, que son del Prat...

—¿Qui vol aquest capó per vuyt pessetas?...
mirin qu'es regalat...

—Ja se la pot mirar ja aquesta polla;
es cosa bona; miri quin pap té;
tóquim aquestas cuixas...—Ep mestressa
parléu un xich més bé.

—Senyó, ¿vol un gall d'indi?...—¿Qué li falta...?

—Vol aquesta oca... miri que aixó es bó
li daré baratet... ¿vol comprá un ánech?

—Prou ánech que soch jo!

—Aquest parell de caps... ¿qui m'els acaba?

—Senyó ¿vol una polla?...—¿Falta ré...?

Jo al fi m'aturo y penso «Nada, rada,
comprém el gall també
fico má á la butxaca ab entussiasme
per comprá algun dels caps allí exposats,
y 'm recordo llavors que las tinch plenas...
de vent y de forats!

J. STARAMSA

LLIBRES

YXART Y SUS OBRAS.—*Estudio biográfico-crítico*, por AGUSTIN MUSTÉ.—Aquest treball signé llegit per son autor en la solemne inauguració de la galeria de Tarragonins ilustres, celebrada per l'Excm. Ajuntament de aquella ciutat, en honor de Yxart lo día 24 de setembre últim.

Es un treball biográfic-crítich ple de datos y de judicis molt atinats é impregnat de sentiment, eco fidel de la consideració y estima que 'l poble de Tarragona professa á la bona memoria del ilustre escriptor que tant sapigué enlir á sa ciutat natal.

Lo Sr. Musté ha lograt honrar noblement la simpática figura del eminent crítich, no sols ab la ploma al trassar sa interessant biografía, sino també recorrent ab esplendides á las arts de la tipografía y de la encuadernació. *Yxart y sus obras* forma un volúm elegantment imprés y encuadernat ab verdader luxu y notable bon gust.

Per la nostra part estimém en molt l'obsequi del senyor Musté, al remétrense'n un exemplar, que conservarem com un dels millors recorts de nostre entrançable amich.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

VERSI, per A. ROMEO MATARÓ.—Conté aquest petit volum imprés á Barcelona una bona colecció de poesias escrites las més en italiá y las restants en francés. Entre ellas hi abundan los sonets. Generalment las composicions francesas ens semblan més correctas é inspiradas que las italianas, lo qual no vol dir qu' entre aquestas últimas no n' hi haja també algunas que no careixen de mérit.

* * CONDICIONES HIGIÉNICAS que han de reunir las escuelas destinadas á primera enseñanza, per lo Doctor Don P. Manaut.—Aquesta memoria que conté un gran número de observacions atinadíssimas que haurían de tenir en compte 'ls governs, las Diputacions provincials y 'ls Ajuntaments per poch que s' interessessin per la salut dels nens que freqüentan las escuelas.—L' interessant treball del Doctor Manaut sigué premiat per l' Academia de higiene de Catalunya, en lo concurs celebrat per la mateixa, l' any 95.

RATA SABIA.

NADAL

El marit
se 'n va, com cada nit
renegant y llansant malediccions
á rondar las tabernas;
el gosset
després d' havé ensumat tots els recóns
s' arrupeix mort de fret
als peus de la malalta.

Neix l' infant,
l' intens doló augmentant
de la mare que brega inutilment
en la foscor del quarto;
y ab un pló,
que denota miseria y sufriment,
va per ferli un petó
palpantle amorosida....

Y fá un crit,
d' un bot saltant del llit,
que mor prompte ofegat per la ramor
de la alegra disbauxa....
Es el cant
de la missa del gall del pecador,
que dedica al infant
monstre de la natura.

MAYET.

LICEO

Alternant ab *Sansone é Dalila*, la preciosa partitura de Saint Saens cada día més admirada y aplaudida, s' ha produhit *Mefistofele* de Arrigo Boito.

La primera representació signé de proba pel tenor Giannini. En las alturas del teatro hi havia núvols tempestuosos, que amenassavan descarregar un xafech; pero 'l tenor qu' estigué una mica desigual en lo quarteto del acte según, se reanimá, sostenintse molt bé, y després de la delicadíssima romansa del epílech escoltá merescuts aplausos.... es á dir, la tempestat quedá espargida y vejé lluhir lo sol.

Molt acertada estigué la Srta. Bordalba en lo doble paper de *Margarita y Elena*; la secundá dignament la Srta. Salla Conde que tingué al seu cárrech las parts de *Marta y Pentalis*, y 'l Sr. Navarrini lluhí sa hermosa veu de baix interpretant lo protagonista, si bé en alguns recitats tal vegada recalca una mica massa las paraulas. Sr. Navarrini: 'l mastegar á la taula de menjar, no á las taulas del teatro.

L' orquesta baix la direcció del mestre Ferrari tocá ab molt ajust, demanant lo públich la repetició del prólech.

CATALUNYA

Los estrenos á parells... y estrenos de 'n Ramos Carrión, qu' es com tothom sab un dels autors castellans més hábils en lo maneig dels recursos escénichs.

La joguina *El bigote rubio* basta per acreditar á un autor cómic. L' acció está admirablement concentrada, presentant un desarrollo natural y al mateix temps graciosísim. Assumpto, personatjes, diálech tot está bé, formant un conjunt armónich, que s' apodera de l' atenció del públich desde un principi y no deixa de ferli pessigollas. Aixís brollan de totas las bocas las riallas davant de las paraulas y 'ls fets de la resolta generala, que per tornar la pau á uua familia sacrifica 'l bigoti de un coronel de caballeria amich d' enamorar ab ell á las artistas de Circo Equestre.

Tinch per segur que la generala podrá gastar algunas estisoras rapant bigotis rossos y no s' haurá fet vella encare la graciosa pessa del Sr. Ramos Carrión... sobre tot si 'ls actors que la representan ho fan tan bé com la senyora Garcia y la Srta. López... ellas sobre tot... lo qual no vol dir que no 's portin bé tant lo Sr. Cerbón, com lo senyor León, els quals també 's fan aplaudir, pero tal vegada demostren massa que fan la comedia, mentres aquellas fan gala de una encantadora naturalitat.

* *

L' obreta *Agua, azucarillos y aguardiente*, calificada de *pasillo veraniego* per sos autors es un sainete, que te dos accions per falta de una, accions que 's rossan sense enllassarse y refundirse. De aquí certa falta de ponderació en lo conjunt que no pot menos de perjudicar l' efecte.

En cambi l' obra resulta animada y té tot lo que ha de tenir per agradar al públich: escenas bulliciosas com los quadros populars que 's desarrollan en lo Passeig de Recoletos, tipos acentuats com los xulos y las ayguadoras que tan aviat renyeixen com fan la pau, trossos de diálech escrits en versos sumament garbosos, pessas de música alegres, festivas, animadas, com á bonas fillas del mestre Chueca.

La nit del estreno, las imprudencias de la claue, ván disgustar al públich. Quan s' ha de repetir una pessa, ja aquest ho sab demanar, sense necessitat de que ningú se li imposi.

Pero l' obra agrada. Ha sigut posada ab esmero y á tot rumbo ab bonicas decoracions del Sr. Urgellés y en son dessempeño s' hi distingeixen los principals actors de la companyia, especialment lo quarteto dels dos xulos (Cerbón y León) y de las dos ayguadoras (Sras. Lopez y Segura).

LIRICH

Tinguerem ocasió dilluns de assistir al concert de la *Sociedad Filarmónica* que dirigeix lo mestre Crickboom y experimentarem la mes agradable de las sorpresas.

Un grapat de músichs, entre 'ls quals s' hi contan los principals deixebles de l' Academia que sosté la *Sociedad Filarmónica*, 'ns feren l' efecte de una gran orquesta. ¡Ab quina seguretat, ab quin ajust, ab quina perfecció tocan!... ¡Quin colorit donan á las pessas que interpretan!... Lo mestre Crickboom pot estar enorgullit, y nosaltres com á barcelonins també, puig veyém en ell un regenerador que acabarà per crear una escola de instruments de corda, com la que á Madrit vá formar lo mestre Monasterio.

Totas las pessas del programa sigueren extraordinariament aplaudidas: la obertura *Agripina* de Haendel, l' Aria, la Gavota, la Siciliana y la Burree de Bach, las oberturas D. Juan de Mozart y Coriolán de Beethoven y l' Himne de Santa Cecilia de Gounod.

Brillá en la segona part del concert, lo jove violoncelista Sr. Casals. Es un mestre, un virtuoso, una estrella. En las sévas mans el violoncello canta, modula, parla, s' introduheix fins al fondo de l' ánima. No sabíam al Sr. Casals de tanta forsa: havíam sentit parlar d' ell ab elogi; pero no 'ns creyam que arribés á tanta altura.

—Desenganyis—ens deya un intel·ligent—en Casals ab lo violoncello es com l' Amigó ab l' armonium: concert ahont toqui conti que tots els aplausos serán per ell.

N. N. N.

DÉCIMAS

I

Perque veyeu lo que soch
y que 'l génit no 'l tinch xich

POLLAS Y GALLS (per M. MOLINÉ.)

Es la fira de més ressonancia,
lo més gran y bonich dels mercats.

¡Quánts y quántes que hi van sóls per fer broma,
al anársen se 'n tornan *firats!*

escoltant lo que ara dich
potsé 'us faré riure un poch.
Mes si 'm tractéu de badoch
ó de nyébit ó de crach
no 'm tornaré gens manyach,
y ma ploma traurá 'l such
per veure si lograr puch
d' extingir lo vostre flach.

II

Lo rector que ab ulls de pop
á las jovas busca 'l pap
y si acás no 'n troba cap
ab las guetas dona 'l cop.
Agradantli així l' arrop
té la panxa com un cup,
mira á tothom up á up,
als bons talls fa gran estrip
y anant de per tot molt tip
tot ell sembla un canó Krupp.

III

L' adroguer que ab molta *sal*
á las raspas pren lo pel,
y 'ls hi posa als ulls un vel
per timal's hi més d' un ral,
lo séu amo diu que val
per més que sigui un bunyol,
lo deixa á la tenda sol
y moltes voltas, sent vil,
fa la pols á més de mil
dels que no son del seu vol.

IV

Lo vell qu' encare fa l' os
á tothom que trova al pas,
y 'l gamarús no fa cas
de que 'l tractin de talós,
per més que adorni 'l séu cos
ab trajos de panyo inglés
y li sobrin molts dinés
y porti un elegant rus,
la gent veu qu' es sols un llús
que 'l cervell no li fa 'l pes.

V

Hi ha concejal gras y roig
que de contractas may fuig
per més que 'l poble ab enuig
lo miri de rábia boig
Com lo ser rich li fa goig
de cosas vol tení un raig,
aixís es que sens empaig
com va despilfarrant veig,
y encar' que 'm causi mareig
arronsant l' espatlla vaig.

VI

L' autor que tot fent lo mut
tima dramas sens cap dret
y si original veu net
sols sab ferlo torná brut,
aquest tipo á tothom put
y per més qu' ell ab despit
demostrí no sentí 'l crit
de sa consciencia, no pot
treures ja may més lo llot
qu' ha caigut damunt son pit.

VII

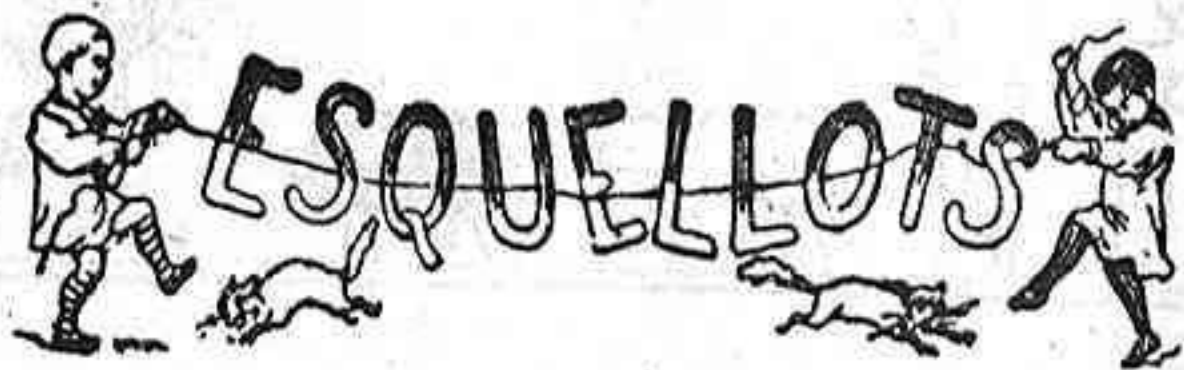
Lo torero lleig y estrany
presumit y curt de seny
que la corrent tant empeny
de buscá rals ab afany,
sense cap mica d' engany
la ilustració te molt lluny,
pro no faltantli bon puny
y una gran dossis d' enginy,
lo llorer lo séu front ciny
y 'l séu nom per tot retruny.

VIII

Y 'l ministre que don fum
y 'l gura que beu molt mam
y 'l lloron que al *tío Sam*
per tot arreu li fa llum,
lo burot que tant presum

insultant á més d' un hom,
l' empleat més dú que 'l plum
y molts d' altres que 'n callém
son tipos que tots volém
desterrá, sens saber com.

FRANCESCH COMAS.

No hem parlat fins ara del home-dona del Burgo (Zaragossa), perque, la veritat desde Barcelona no 's veyá prou clara la rahó de las faldillas, de las orellas foradadas, dels refajos, de las mitjas de color, de las botinetas de xarol y de aquellas argollas y cadenas, que constituían lo seu adorno quan un municipal va descobrirlo, lligat als plansons de una salzareda.

Tot alló de un complot contra la vida del general Weyler, que 's digué en un principi, se 'n ha anat á terra.

En efecte: no 's compren que per matar á un general, un dels assessins haja de vestir-se de femella. Si á lo menos en Tost sigués un portento d' hermosura, podria pensarse que en la seva afició á representar comedias hagués acceptat el paper de Dalila, ab l' idea de convertir á n' en Weyler en un nou Sanson y tallarli alguna cosa.... per exemple, las patillas. ¡Bonica escena pera ser representada en un recó de *sleeping car*!

Pero res d' aixó era possible. En Tost vestit de dona estava fet un mamarratxo, y no hi ha cap motiu per creure que 'l general Weyler en certas materias siga un home de mal gust.

**

Menos se compren encare qu' en Tost sigués víctima de una burla dels seus cómplices.

En primer lloch es un fet probat qu' ell mateix vá encarregar als magatzems de *El Siglo* 'ls arreus femeníns, y no es concebible que 's prestés espontáneament á adquirir las prendas que 'ls altres pensavan emplear per posarlo á la vergonya.

D' altra manera, 'ls conspiradors haurían hagut de dir:—Mira noy, si no compleixes el compromís que has contret, sápigas que 't vestirém de dona, y per lo que puga ser tu mateix cómprat las faldillas, el mocador del cap, las mitjas, els enagus y tot lo demés necessari.

Aixó no 's pot admetre com á verossímil ni en una opereta bufa.

Per altra part vestirlo de dona y deixar-lo lligat á uns arbres equivalia á proporcionar á la justicia, 'l medi mes segur de descobrir el suposat complot. Y no hi ha conspirador que porti las bromas fins á tal extrem. Una cosa es ser bromista, y un' altra molt distinta ser burro.

**

Descartada la suposició de una trama contra la vida del general Weyler, ara diuen qu' en Tost ha declarat que al distressarse de dona va ferho únicament pera cumplir un vot que havia fet á la Mare de Déu.

Quan, en busca de la veritat, li preguntin á quína Mare de Déu va fer aqueix vot si á la de Misericordia ó á la de Montserrat, ja veuran com será capás de respondre:

—No, senyors: á la Mare de Déu de la Empenta. La veritat es que tota aquesta farsa put á desequilibri mental. En los tallers del ferro-carril ahont en Tost treballava, per forsa hi devia perdre algún

NEGOCIANTS ABURRITS

—Vaja, aixó de vendre virám cada dia está pitjor. Crech que al cap de vall no tindrem més remey que posarnos á jugar á la *bolsa*.

tornillo. Y de aquí sens dupte que li vingués lá idea de representar una mala parodia del ball de la Rosaura, que 'ls díes de festas populars surt pels carrers de Reus.

Y ara la justicia que treballi. Prompte s' haurá de convencer de que no hi ha res mes difícil que treure l' aygua clara de un cervell enterbolit.

Res pensavam dit de l' arenga autonomista llegida pel Sr. Permanyer en l' inauguració del curs del *Ateneo*, perque, la veritat, es un treball tan fora de lloch y al mateix temps tan insignificant, que casi no val la pena de parlarne. Pero la simpática *Renaixensa* 'ns fica 'ls dits á la boca, suposant que guardem *dos xistos y mitj* en cartera, y la tenim per tan vidriosa, que si 'ns limitessim á *mirarla y passar de llarch*, fins tenim por de que 's ferís, com lo *tubo* de un quinqué massa calent.

Consti, donchs, que no hém de fer *xistos* á expensas dels ateneístas de *La Renaixensa*, desde 'l moment qu' ells mateixos els están fent, ja fa algún temps á expensas del *Ateneo*.

Per xistosa, la papeleta de invitació á la *sessió inaugural del any* que nosaltres varem posar en solfa, en nostre número anterior.

Per xistós lo discurs del Sr. Permanyer, en qu' ell mateix confessa que ha estat mitj any rumiantlo sense trobar que dir. Y no sols ho confessa, sino que ho demostra, divagant contínuament, sentant gran número de afirmacions gratuïtas sense apoyarlas en cap base científica, y confonent la serietat del *Ateneo barcelonés* ab los engrescaments propis de qualsevol Congrés catalanista.

Y finalment, ningú mes xistós que *La Renaixensa* mateixa, fent grans bocadas de l' arenga Permanyer, fins al punt de consignar que may en la cátedra del *Ateneu* se havia vist un portento semblant; que avants á las sessions inaugurals no hi assistían mes que quatre infelissos, y que fins qu' ells s' han encarregat del tinglado no s' ha conegut en aquella casa la verdadera *enllustració*.

Amigo, ara si que podrém dir que 'ls de ca'n *Alabau* s' han domiciliat al carrer de Xuclá, número 13. Al escut que ostenta *La Renaixensa* hi falta un lema que podria sortir de la boca oberta de la *Patúm*, en forma de llegenda. Es un lema molt catalá, molt concís, molt expressiu. Está compendiat en dos paraulas: «¡ALÁBAT RUCH!»

Un avís útil.

Podém assegurar als nostres lectors y al públich, que á pesar de lo que algú, ab miras interessadas, va propalant per aquí, l' acreditat *Anuario-Riera* (*Guta general de Catalunya*) sortirá molt aviat, més nutrit, més complet, més extens que 'ls altres anys. Hem vist tot lo imprés hasta 'l día, y abriguém la convicció de que la séva aparició serà un aconceixement de tanta ressonancia, que no hi haurá establiment, comers, escritori, industrial ni particular que conegui 'ls séus interessos que deixi d' adquirir l' *Anuario-Riera*, l' únich que pot satisfacer las necessitats de la vida moderna y que resulta verdaderament útil al comprador.

En las oficinas del *Anuario* (Pelayo, 38,) s' admeten fins al 15 del próxim Janer los anuncis y rectificacions que al públich puguin convenirli.

Com se transforma Barcelona! Cada día s' hi co-

BON CONSOL

neix. O si no fíxinse en lo següent detall:

En los tancats *Café Nou* de la Rambla y *Café Cuyás* mes tart *Colón*, avuy s' hi ensenyan, á l' un unas figuras de cera que representan la mort de 'n *Maceo*, y al altre un panorama dintre de una gruta.

Avants los grans *cafés* eran á la Rambla y las barracas d' exhibicions á la entrada del *Passeig de Gracia*; avuy los grans *cafés* se troban al *Passeig de Gracia*, y las exhibicions de barraca á la Rambla.

—¡Ni un céntim!... Sort que no hi tenia résl... Per xó, encare que hi hagués posat... estich segur que m' hauria passat lo mateix.

LA FLOR DEL MERCAT

—¡D' aixó 'n diuhen virám bona.

Lo cicló de la nit del dissapte va fer de las sevas en alguns punts de la ciutat; en altres, en cambi, ni menos va sentirse.

Aixís va passar de llarch per davant d' Eldorado, y en cambi, sense pendre entrada, va ficarse de arrós á Novedats y al Tívoli entonzant oberturas, acompanyat de un torbellí de fullas de plátano y produhint entre 'ls espectadors un susto mes que

regular.

Un concurrent al teatro de Novedats, una vegada refet del susto, va dir:

—Lo Sr. cicló s' ha equivocat de mitj á mitj al venir á veure el melodrama *Los dos pilletes*, prenentlo tal vegada per un' obra bufa.

La noticia de la pau de Filipinas va donar per resultat la terminació del conflicte universitari, que comensava á pendre mal aspecte. Ab tal motiu s' adelantaren las vacaciones qu' era precisament lo que volían los estudiants.

Un de aquests deya:

—Els tágalos han fet la pau ab en Primo de Rivera, y nosaltres l' hem feta ab en Durán y Bas.

Una frasse que vaig cassar al vol al Liceo, la nit del dijous de la senmana passada.

L' orquesta tocá la marxa real per solemnisar la pau de Filipinas, y un espectador va dirme á cau d' orella:

—¿May diría perque tocan la marxa real? Senzillament, perque en los projectils ab que han sigut vensuts els insurrectes tágalos hi va acunyada la cara del rey.

La suscripció ab que Catalunya y principalment

Barcelona ha socorregut als inundats valencians escedía días enrera de 30 mil duros.

En cambi dels pagesos de l' Ampurdá que han sufert desastres irreparables á conseqüencia dels ayguats, fins ara ningú se 'n recorda. Molts d' ells han perdut no sols la cullita, sino fins las terras que cultivavan. Vinyas americanas replantadas á forsa de sacrificis han desaparegut per complet. Pomposas hortas regadas ab la suor dels pobres agricultors s' han convertit en estérils arenals. La desesperació s' ha apoderat de un gran número de familias infelissas que ho han perdut tot, sens ovirar un consol á sa desgracia.

Está bé que s' haja ausiliat als valencians; pero no es just, que per recordarnos dels forasters s' olvidi als de casa. Subsánis, donchs aquesta distracció involuntaria. ¡Caritat pels pagesos del Ampurdá, víctimas de las inundacions!

Escritas aquestas ratllas sabém que s' ha constituït una comissió pera allegar recursos.

Desitjém de tot cor que Barcelona respongui als seus esforços.

Rebo una carta de Tarragona en la qual me donan compte del estreno (en aquella ciutat) de la comedia en tres actes del Sr. Godo, titulada: «En las nubes.»

Lo teatro estava mitj plé mitj buit. Al acabarse l' acte primer, baixá 'l teló sense sentirse un sol aplauso; lo mateix passá al terminar lo segon, y exactament igual al final de l' obra.

L' endemá del estreno, *El Diario del Comercio* li dedicava tres líneas precedidas de punts suspensius, acabant dihent que *peor es meneallo*. *La Opinión*, diari amic del autor, se condolía del fracás, afegint qu' esperava un' altra cosa del Sr. Godo. *Lo Francoll* consigna que la representació sigué un timo pel públich y ni *El Diario de Tarragona*, ni *El Orden* ne diuhen una paraula.

«Y ara—afegeix la carta—ja pot desmentir la trista ressenya que 'n fa *L' Aureneta*, dihent que sigué cridat l' autor, puig com dich no hi hagué ningú enterament que 'l demanés.»

Queda complascut l' autor de la carta.

Y á quien LA ESQUELLA le dé, *L' Aureneta* se lo bendiga.

L' Eussebi Blasco, en lo discurs baturro llegit davant dels seus paisans, conta un xascarrillo molt aragonés.

Anavan dos baturros á entrar á un teatro.

—Amos á entrar á ver la comedia—li digué l' un altre.

Y l' altre li digué á l' un:

—Mira bien el cartel.

Y com lo cartell deya: «O LOCURA Ó SANTIDAD», afegí 'l segon:

—No ves que son las ocho y media y aun no saben lo que van á hacer? ¿Amonós á casa!

Entre dos amichs:

—Avuy hi conegut á la teva xicota.

—Y bé ¿qué te 'n sembla?

—¿Vols que t' ho diga ab franquesa?

—Sí, home.

—Donchs no m' ha agradat. Fins trobo que té un ull mes petit que l' altre.

—No te la deus haver mirada bé. No es pas un ull mes petit que l' altre lo que té. Lo que té es un ull mes gros que l' altre.

CANTARS BILINGÜES

*Qué más quisiera tener
que unión paz y alegría
ab una torre al Putxet
y una casa á la Gran-vía.*

CELESTA.

*Cuando dos se quieren mucho
y no se pueden hablar
callan, y aixís no s' entera
de son amor lo vehinat.*

*Si me quieres escribir
yo te diré donde vivo,
y si m' envias diners
io t' enviaré 'l recibo.*

EUGENI V.

*Cuatro veces te vi ayer
y cien mil verte quisiera
perque, noya, 't vaig trobar
més maca de lo que 'm creya.*

AGAPITO.

*Aquel que quiera saber
de que color es la pena
que 's casi, que tinga sogra
y la passará ben negra.*

E. DALTABUYT.

*Si te adoro, me preguntas?
¡Cómo no te he de adorar
que si tú no fossis méva
jo no podría fumar!....*

CANTOR DE CATALUNYA.

Un tenor molt dolent va donar la séva funció de benefici, repartint entre 'ls séus amichs totas las localitats del teatro.

L' home esperava cobrar en regalos, lo que deixarian de donarli en diners per la venta de localitats y entradas.

Pero passavan els intermedis y no 's presentava ningú á fern'hi cap. Fins que al últim n' hi comparagué un ab una senalla plena de fajol.

—Ay ay ¡qué 'm portas?—preguntá l' artista.

—Per tú res.

—Donchs per quí es aquest fajol?

—Pels galls que tens á la gola.... No voldrás pas que se 't morin de fam, ¡pobrets!

Entre coneguts.

—Una sola vegada á la vida he rebut una bofetada.

—¿Y qué va passar?

—Res: que varem anar al terreno immediatament.

—De veras?

—Sí, senyor: jo vaig caure á terra de costellas perque al rebre la bofetada estava desprevingut y vaig perdre l' equilibri; y ell, á causa de l' esbranzida, hi va caure també.

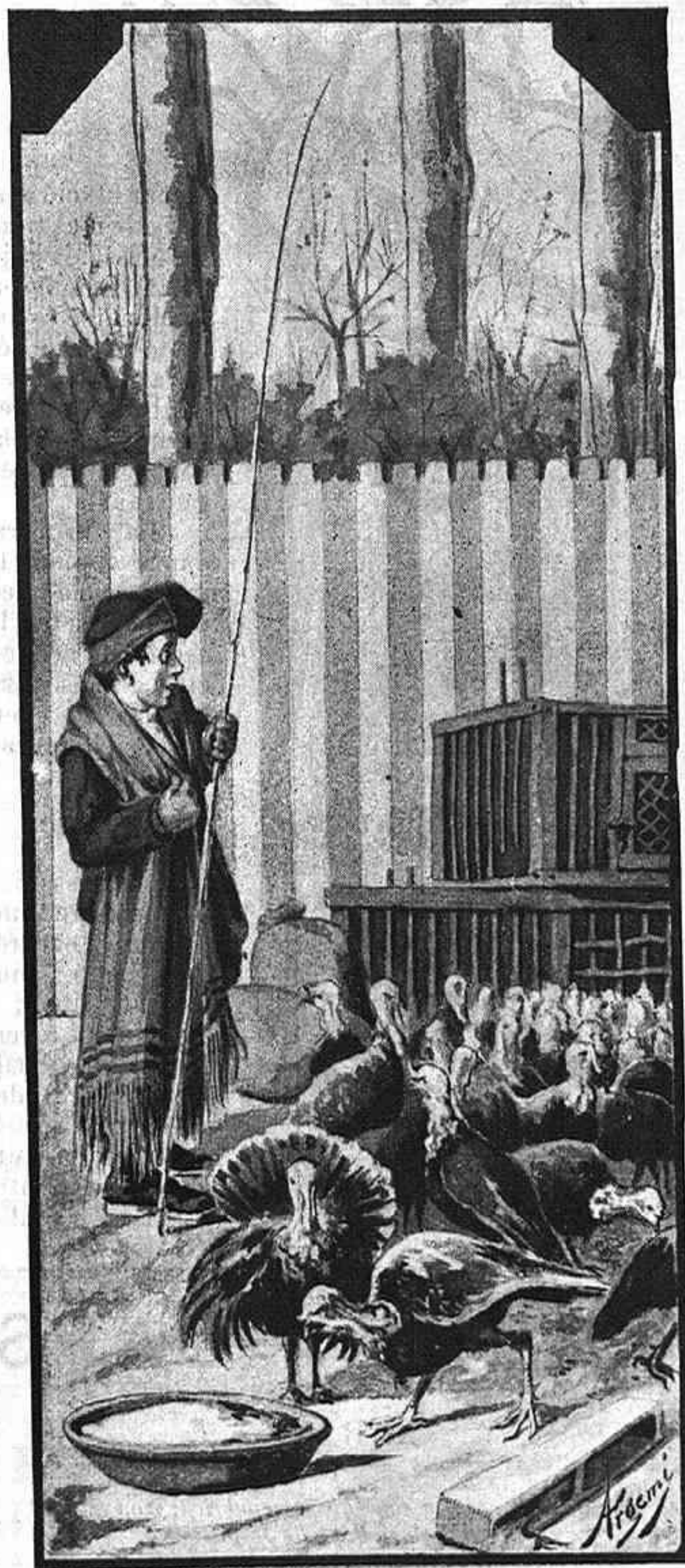
En Ribera havia servit al exércit, y reengantxant-se varias vegadas havia arribat fins á sargento primer. Un día vá comprar un décim y va treure la grossa. Terminat lo temps, se retirá á disfrutarla.

¡Y la disfrutava de debó!.... Va llogar una magnífica torre á Sant Gervasi y allí 's donava tots els gustos. Fins tenia criat. Un criat ab ordre de cridarlo á las quatre de la matinada, dihentli:

—Sargento Ribera: son las quatre y ha arribat l' hora de aixecarse; pero com que ja no es al exércit, pot continuar dormint fins que li dongui la real gana.

Una companyia de cómichs arriba á un poble á

SENSE TOCAR ESTRENA

—¡Apa, apa! ¡Trihéu y remenéu; que la guerra de Cuba s' acaba.... y la meva paciència també!

PELS TRINXERAYRES

donar funció després de mes trenta horas de viatge

La funció ha de donarse la nit mateixa de la séva arribada, per qual motiu se reparteix entre 'ls concurrents lose güent avís:

«La primera dama suplica l'indulgència del públich, si en l'escena de seducció oposa escassa ressiistencia, per estar molt cansada del viatge.»

En un estudi:
Lo mestre á un alumno encare que nano, viu com una tinya:

—Vamos á ver Miguelín: ¿cuál es el plural de niño?

En Miquelet ab tota la boca:
—Bassonada!

—Tenfu, pobrets, que ara l'arcalde está massa ocupat ab aixó de la perrera....

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

Al distingit poeta y conseqüent republicá, mon estimat amich en Jeph de Jespus.

Desde que cert vuyt dos sexta-doble primera girada quinta-sexta en los partits de la monarquia rancia... que primera-dos-tres-quart quinta-sexta (poca latxa!)

tan com pot los nobles fins de la idea més simpática que germina en los cervells de las personas sensatas; idea que, per lo hermosa, vuyt-cinch-vuyt-setena-octava ab lo temps, com un sol home, la nació d' un cap al altre.

Estich segur car amich y dos-vuyt-set vuyt ben planas las mans al foch y no 'm crema set-octava, que ab la marxa que segueix, tenim de veurel ficat dintre una sotana y vuyt-dugas-sis set-vuyt el seu cap contra 'l d' un carca que ab los seus dons oratoris ja no prima-dos-octava ni primera dugas-vuyt set-postrera al més pavana encare que de ionolls prometés revindicarse

dels disbarats que ha comés, concientment, un detrás l' altre, estripant als ulls del poble la bandera democrática....

¡Quina gloria per un home!....

Jo crech qu' ell prima-girada quinta-sis-setena-vuyt en las hordas otomanas y fins can sis-set-vuyt un vuyt-set-vuyt-tres be sens gracia boy posant los ulls en blanch al davant de certa dama.... abans que dar un sol pas, ó pronunciá una paraula, en favor y en be de la unió republicana.

Aixó vuyt-primer-inversa y als més llechs de tot Espanya jens 'ns dugas-invertida sisena-séptima-octava. Y no ho duptis es sis-set vuyt patint son, set y gana millor dit no dos-inversa vuyt-set-vuyt trenta senmanas de carrera y ho tot tot per tenir contents als ganas, als Romeros, als Martinez, als Monteros y als Sagastas.

.... Quant de mal pot fer l' orgull, vanitat y petulancia d' eix semi-Deu rampellut per la seva idiocinracia!

AGUILETA.

TRENCA-CLOSCAS

ROSA TONDO

ALCUDIA

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas lo titul de un drama castellá molt aplaudit.

M. VANTÓLRA.

GEROGLIFICH

```

::
+
O
I I I
+
T R I
I
T
I

```

CISQUET DE QUEGUERRI.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

Obras de los más notables escritores nacionales y extranjeros publicadas por tomos de 200 páginas en 16.º y encuadernados con elegantes cubiertas impresas á varias tintas.

Acaba de salir el tomo 56

TITULADO

CÓRDOBA

por el notable escritor D. FRANCISCO ALCÁNTARA

Precio 2 reales

NOTA.—Se envían catálogos de La COLECCIÓN DIAMANTE, gratis á todo el que lo solicite.

L' EXIT DEL ANY ES

L' ALMANACH DE La Campana de Gracia

PERA 1898

Un tomo ple de caricaturas, enquadernat ab una intencionada cuberta ab colors.

Preu 2 rals.

Se ven per tot arreu.

EL MEJOR AGUINALDO

BARCELONA Á LA VISTA

Album de 192 fotografías de la Capital y sus Alrededores, encuadernado con artísticas tapas en oro y negro

Precio 8 pesetas

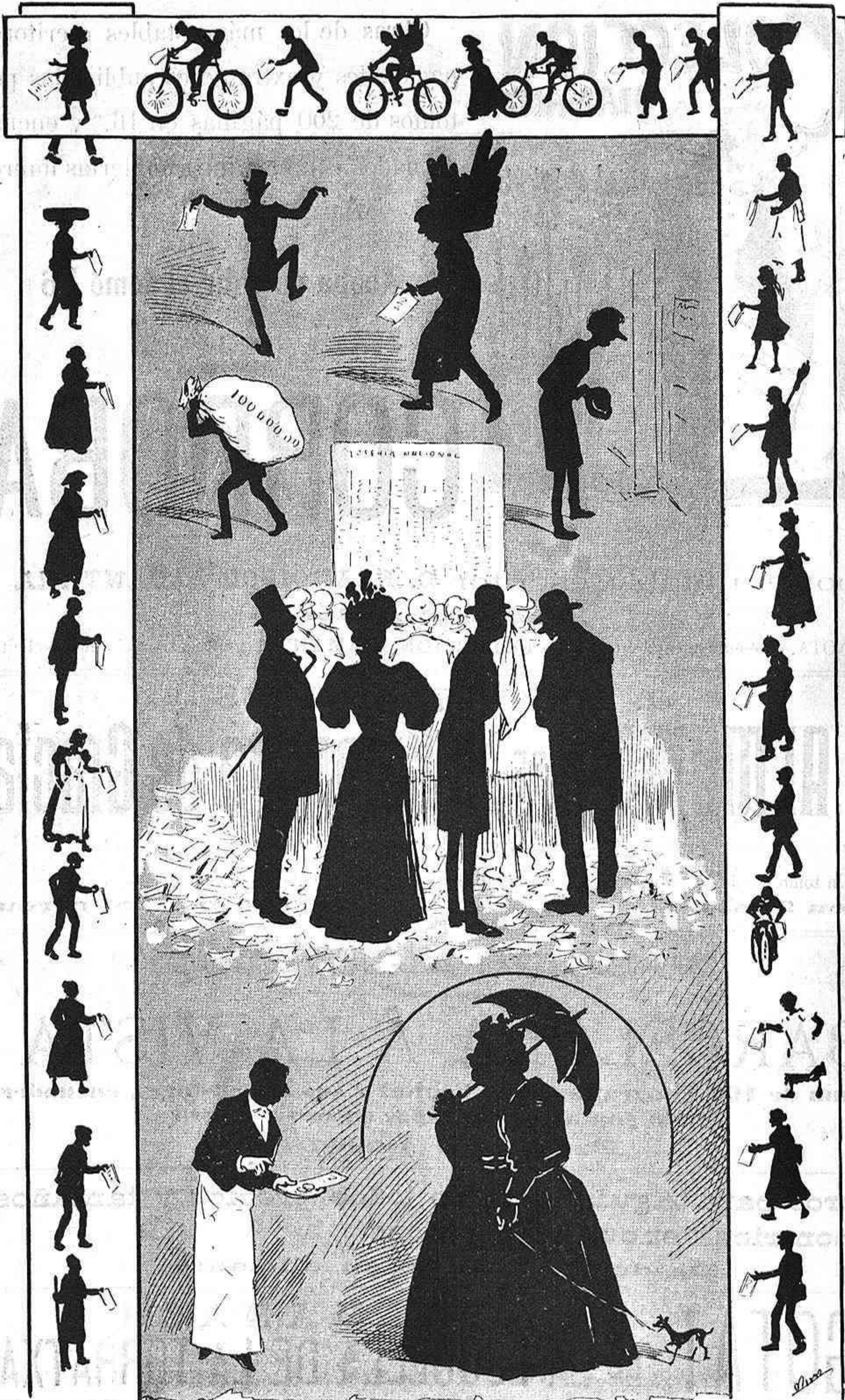
Libros para Aguinaldos de todos precios y tamaños con ricas encuadernaciones.

Desde 5 céntimos en adelante

AGOTAT L' ALMANACH DE LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de porta. No resp méin d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

ALS LECTORS DE «LA ESQUELLA»

Consólense dels desayres
de la *timba* Nacional,
olvidinse de las *décimas*
y ¡salut y bon Nadal!